Dosar nr.2a-309/2025 judecătoria Drochia, sediul Central, judecător C.Tăbăcaru

D E C I Z I E

08 mai 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de apelanta Dascal Maria, în persoana reprezentantului, avocat Rusu Virgiliu, împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 februarie 2025, în cauza civilă la cererea înaintată de Dascal Maria, în persoana reprezentantului, avocat Rusu Virgiliu, persoană interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică,

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului:

1. La data de 06 noiembrie 2024 la Judecătoria Drochia, sediul Central a fost înregistrată cererea în procedura specială depusă de reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, persoana interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică (încetarea căsătoriei).
2. În motivarea cererii în procedura specială, în fapt, s-a invocat că, petiţionara s-a născut la data de *****, fiind domiciliată în satul Şalvirii Vechi, raionul Drochia.
3. Reţine că, la data de 09.06.1975 petiţionara a încheiat căsătoria cu *****, căsătoria fiind înregistrată în Primăria satului Drochia şi trecută în Registrul actelor de stare civilă la nr.10. În buletinul de identitate al lui Dascal Maria, eliberat la data de 25.10.2024 (valabilitate fără termen) la rubrica „Stare civilă, copii" este marcată înregistrarea căsătoriei la Consiliul Sătesc Drochia, la data de 09.06.1975 cu *****, născut la *****. Urmare acestei căsătorii petiţionara a preluat numele de familie al soţului.
4. Susţine că, la finele anului 1975 relaţiile între soţi s-au destrămat, fără ca în cadrul căsătoriei să rezulte copii, iar ***** a plecat cu traiul în mun. Chişinău. De atunci Dascal Maria nu a mai contactat cu ***** Altă căsătorie Dascal Maria, în ordinea prevăzută de legislaţie, nu a mai încheiat. Dascal Maria niciodată nu a iniţiat procedură pentru desfacerea căsătoriei şi nici nu a fost chemată la divorţ. Informaţii despre un divorţ între soţii Dascal nu există.
5. Menţionează faptul că, Dascal Maria cunoaşte că, la data de ***** *****, născut la ***** a decedat în mun.Chişinău. Nimeni nu a chemat-o pe Dascal Maria la succesiune, pentru a-i aprecia cota-parte în proprietate comună în devălmăşie cu defunctul. La fel, nu s-a pus problema aprecierii ½ cotă-parte din bunurile înregistrate pe numele lui Dascal Maria, în interesele defunctului, pentru ca şi acest patrimoniu să fie supus succesiunii. De aici, apare presupunerea că, după destrămarea relaţiilor cu Dascal Maria, *****, fără a desface căsătoria cu aceasta, a încheiat o altă căsătorie.

6. Susţine că, Dascal Maria nu are careva pretenţii de ordin patrimonial către rudele/soţia/succesorii lui ***** Problema dumneaei rezultă din imposibilitatea de a dispune de sine stătător de patrimoniul care l-a agonisit, fără acordul persoanei cu care se află din punct de vedere oficial în căsătorie sau fără acordul rudelor acestuia care ar reprezenta succesorii lui.

7. Reţine că, în urmare a unei cereri de informaţii avocaţiale din 17.10.2024 Agenţia Servicii Publice a Republicii Moldova, Departamentul Stare Civilă informează prin răspunsul nr. 14/4725 din 29.10.2024 că, „Departamentul stare civilă al Instituţiei Publice „Agenţia Servicii Publice" a examinat interpelarea din 17.10.2024, depusă în legătură cu acordarea asistenţei juridice în calitate de avocat al cet. Maria Dascal (mandatul de avocat cu seria şi numărul MA 1838860 din 17.10.2024), prin care se solicită informaţii privind căsătoriile, eventual şi divorţurile, înregistrare pe numele cet. *****, IDNP ***** comunicându-se următoarele: prevederile art.4 alin. (1) lit.a) şi art.5 alin.(1) şi (4) al Legii privind protecţia datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011 stabilesc expres că, datele cu caracter personal trebuie să fie prelucrate în mod corect şi conform prevederilor legii, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimţământul subiectului datelor cu caracter personal, în cazul decesului subiectului datelor cu caracter personal, consimţământul privind prelucarea datelor sale se acordă, în formă scrisă, de către succesorii acestuia. În acest aspect, cu referire la solicitarea privind eliberarea copiei de pe actele de căsătorie, eventual şi ale actelor de divorţ identificate, ce sunt înregistrate pe numele lui *****, menţionează că, conform prevederilor art.9 din Legea nr.148 din 09.06.2023 „privind accesul la informaţiile de interes public" şi art.18 alin. (2) din Legea nr.100-XV din 26.04.2001, informaţia solicitată cu caracter personal face parte din categoria informaţiei oficiale cu accesibilitate limitată, norma menţionată stabilind exhaustiv că copii sau extrase de pe actele de stare civilă pot fi prezentate la cererea instanţelor judecătoreşti, a procuraturii, a organelor de urmărire penală, a autorităţilor tutelare, a notarilor, precum şi la cererea altor organe de stare civilă.

8. Drept urmare a examinării materialelor anexate la solicitare, comunică faptul că, în fondul de arhivă al registrelor de stare civilă se atestă actul de căsătorie nr.10 din 09.06.1975, înregistrat de Primăria Drochia, raionul Drochia, pe numele lui ***** şi Maria Bucatari (nume după căsătorie Dascal), pe marginea acestuia, precum şi în sistemele informaţionale de stare civilă, nefiind stabilită efectuarea unor menţiuni/înregistrări privind desfacerea căsătoriei, respectiv, se determină că căsătoria enunţată a încetat la data de *****, în urma decesului lui ***** (temei prevederile art.33 alin.(1) din Codul Familiei nr.1316 din 26.10.2000).

9. Totodată, prin datele atestate în fondul de arhivă al registrelor de stare civilă se stabileşte că, *****, fiind într-o căsătorie valabilă cu Maria Dascal, la data de 05.05.1977, în prezenţa impedimentului la căsătorie, a încheiat o altă căsătorie ce a fost înregistrată de către Primăria Selişte, raionul Nisporeni. Conform datelor actului respectiv de căsătorie se determină că, ***** şi-a declarat neveridic starea sa civilă ca fiind persoană celibatară. În circumstanţele enunţate, precizează că la judecarea cauzei civile privind constatarea faptului cu valoare juridică, pe care intenţionaţi să o iniţiaţi, în cazul eliberării de către instanţa de judecată, la cererea părţilor sau a altor participanţi la proces a unui demers privind reclamarea înscrisurilor şi informaţiei ce conţine date cu caracter personal, formulat în conformitate cu prevederile art.119 alin.(2) din Codul de Procedură Civilă, informaţia referitoare la înregistrarea actelor de stare civilă, copii sau extrase de pe acestea

pot fi prezentate şi expediate de către organul de stare civilă nemijlocit în instanţa de judecată, în conformitate cu prevederile art.18 alin.(2) din Legea privind actele de stare civilă nr.100-XV din 26.04.2001. În atare condiţii, petiţionara este nevoită să se adreseze în instanţa de judecată prin cerere de constatare a faptului cu valoare juridică privind înregistrarea căsătoriei părinţilor ei.

10. Menţionează că, iată de ce este nevoie de elucidat momentul încheierii căsătoriei repetate a lui *****, or, la acea zi, în condiţiile în care poligamia nu este posibilă, a încetat de fapt şi de drept căsătoria acestuia cu petiţionara. Aflând data acelei căsătorii, prin intermediul unei hotărâri judecătoreşti obţine modalitatea de a dovedi faptul juridic a încetării căsătoriei între soţii Dascal Maria şi Nicolae, or, altă modalitate de a constata acest fapt, decât prin obţinerea unei hotărâri judecătoreşti petiţionara nu are.

11. Astfel, s-a solicitat a se constata faptul cu valoare juridică despre încetarea căsătoriei soţilor *****, născut la *****, decedat la ***** şi Dascal Maria, născută la *****, înainte de ziua decesului soţului, la data ce corespunde căsătoriei încheiate de el cu altă femeie, înregistrată în Primăria s.Selişte, r-l Nisporeni.

12. În drept, cererea este înaintată în baza art.279 alin.(1) lit.a), 281 alin.(2) lit.n), 282-285 Cod de Procedură Civilă al RM.

13. La data de 17 decembrie 2024 reprezentantul persoanei interesate Agenţia Servicii Publice, Angela Medvedeva (împuternicită în baza procurii cu nr.01/1372 din 06.02.2024) a înregistrat referinţă la cererea în procedura specială depusă de reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, persoana interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică.

14. În susţinerea poziţiei sale, s-a invocat că, cu referire la solicitarea petiţionarei privind reclamarea probelor de la Agenţia Servicii Publice, în conformitate cu prevederile art.119 alin.(1) din CPC, s-a comunicat că la data de 17.10.2024, avocatul Rusu Virgiliu în interesele Mariei Dascal, a depus în adresa instituţiei publice o cerere prin care a solicitat informaţie privind căsătoriile, eventual şi divorţurile, înregistrate pe numele lui *****

15. Reţine că, prin răspunsul Departamentului Stare Civilă din cadrul Agenţiei Servicii Publice nr.14/4725 din 29.10.2024 i-a fost acordată parţial informaţia solicitată, totodată a fost informat despre faptul că, conform prevederilor art.9 din Legea nr.148/2023 „privind accesul la informaţiile de interes public” şi art.18 alin.(2) din Legea nr.100/2001, informaţia solicitată cu caracter personal face parte din categoria informaţiei oficiale cu accesibilitate limitată, norma menţionată stabilind exhaustiv că copii sau extrase de pe actele de stare civilă pot fi prezentate la cererea instanţelor judecătoreşti, a procuraturii, a organelor de urmărire penală, a autorităţilor tutelare, a notarilor, precum şi la cererea altor organe de stare civilă.

16. Menţionează că, în vederea elucidării circumstanţelor invocate de către petiţionară în conţinutul cererii privind constatarea faptului cu valoare juridică, în rezultatul verificării fondului arhivistic deţinut de Agenţia Servicii Publice, au fost identificate următoarele acte de stare civilă: actul de căsătorie nr.10 din 09.06.1975, înregistrat de către Primăria Drochia, raionul Drochia, pe numele lui *****, născut la ***** şi Bucatari Maria (nume după căsătorie Dascal), născută la *****. Pe marginea actului de căsătorie, precum şi în sistemele informaţionale de stare civilă nu se atestă efectuarea unor menţiuni/înregistrări privind desfacerea căsătoriei. Actul de deces nr.3712 din 09.09.2019, înregistrat de către Serviciul Stare Civilă mun.Chişinău pe numele lui *****, născut la data de ***** (IDNP 0*****) şi decedat la data de *****.

17. Mai reţine că, în conformitate cu prevederile art.33 alin.(1) din Codul familiei, căsătoria încetează în urma decesului sau a declarării pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soţi. Respectiv, reieşind din prevederile art.33 alin.(1) din Codul familiei, căsătoria încheiată între ***** şi Dascal Maria se consideră încetată prin faptul decesului unuia dintre soţi, produs cronologic anterior faptului desfacerii acesteia în temeiul hotărârii judecătoreşti.

18. Reiterează faptul că, prin prisma normei legale citate, se determină că, căsătoria încheiată de către ***** şi Dascal Maria, înregistrată cu nr.10 din 09.06.1975 de către Primăria Drochia, raionul Drochia, se consideră încetată prin decesul soţului ***** la data de *****. Actul de căsătorie nr.09 din 05.05.1977, înregistrat de către Primăria Selişte, raionul Nisporeni, pe numele lui *****, născut la ***** şi Moţpan Nina (nume după căsătorie Dascal), născută la *****Potrivit conţinutului actului în cauză se determină că ***** şi-a declarat neveridic starea sa civilă ca fiind celibatar. Pe marginea actului de căsătorie, precum şi în sistemele informaţionale de stare civilă nu se atestă efectuarea unor menţiuni/înregistrări privind desfacerea căsătoriei. În conformitate cu prevederile art.17 pct.1) din Codul căsătoriei şi familiei din 26.12.1969 (în vigoare la momentul înregistrării căsătoriei), nu se admite încheierea căsătoriei între persoanele, dintre care măcar una este de acum căsătorită.

19. În urma celor invocate reţine că, *****, fiind într-o căsătorie valabilă cu Dascal Maria, în prezenţa impedimentului la căsătorie, la data de 05.05.1977 a încheiat o altă căsătorie.

20. Cerinţa petiţionarei privind constatarea încetării căsătoriei încheiate dintre petiţionară şi ***** înainte de ziua decesului soţului, la data ce corespunde căsătoriei încheiate de el cu altă femeie, o consideră lipsită de suport juridic. Dispoziţiile art.33 din Codul familiei, stabilesc următoarele temeiuri de încetare a căsătoriei soţilor: în urma decesului sau a declarării pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soţi sau prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

21. Indică la faptul că, momentul încetării căsătoriei are o importanţă juridică, deoarece anume de la această dată încetează raporturile personale şi patrimoniale apărute între soţi în urma încheierii căsătoriei. Acest moment este în dependenţă de modalitatea încetării căsătoriei. Prin urmare, raportând solicitarea petiţionarei la norma de drept enunţată, care enumeră exhaustiv temeiurile de încetare a căsătoriei, fac imposibilă satisfacerea cererii depuse de către petiţionară, or, hotărârea judecătorească privind constatarea încetării căsătoriei la o anumită dată nu se regăseşte în temeiurile de încetare a căsătoriei.

22. Suplimentar celor expuse, reieşind din materialele anexate la dosar reţine că, petiţionara nu a întreprins careva măsuri în vederea încetării căsătoriei până la decesul soţului *****, iar la eliberarea buletinului de identitate seria şi numărul A12046581 din 25.10.2004 (copia căruia a fost anexată la cererea petiţionarei), unul din documentele prezentate de către solicitantă a fost certificatul de căsătorie seria şi numărul X-BM 315742 eliberat la data de 25.06.1980 de către OSC Drochia.

23. Se mai menţionează că, prevederile art.1 din Legea nr. 100/2001 „privind actele de stare civilă” care determină concludent că, înregistrarea actelor de stare civilă se efectuează în modul şi cazurile determinate expres de către această lege specială, iar potrivit prevederilor art.4 din Legea menţionată, înregistrarea actelor de stare civilă se

înfăptuieşte, în numele statului, de către organele de stare civilă. Organele de stare civilă asigură înregistrarea următoarelor acte de stare civilă: de naştere, de căsătorie, de desfacere a căsătoriei (de divorţ), de schimbare a numelui şi/sau a prenumelui, de deces. Temeiurile înscrierii menţiunilor pe actele de stare civilă sunt cele prevăzute la art.69 alin.(2) din Legea nr.100/2001 „privind actele de stare civilă".

24. Totodată, se specifică că, prevederile art.281 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă stabilesc expres că, instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate înregistrarea naşterii, adopţiei, căsătoriei, divorţului şi decesului.

25. Se mai precizează că, doar în acest caz, al pronunţării unei astfel de hotărâri judecătoreşti, prin care este constatat faptul înregistrării divorţului, este stabilită posibilitatea legală conform prevederilor art.61 din Legea nr.100/2001 şi pct.167 din Instrucţiunea cu privire la modul de înregistrare a actelor de stare civilă (publicată în Monitorul Oficial nr.59-61 din 15.04.2005) de întocmire de către organul de stare civilă a actului de stare civilă reconstituit în baza hotărâri judecătoreşti privind constatarea faptului înregistrării actului de stare civilă, fără emiterea unei dispoziţii referitor la problema dată.

26. La data de 18 decembrie 2024 reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, a depus cerere de concretizare a cererii pentru constatarea faptului cu valoare juridică (încetarea căsătoriei). În motivarea cererii de concretizare, în fapt, s-a invocat motivele de fapt şi de drept descrise în cererea de chemare în judecată, solicitând constatarea faptului cu valoare juridică despre încetarea căsătoriei soţilor *****, născut la *****, decedat la ***** şi Dascal Maria, născută la *****, înainte de ziua decesului soţului, la data care corespunde căsătoriei încheiate de el cu altă femeie, înregistrată în Primăria s.Selişte, r-l Nisporeni - 05.05.1977 şi înregistrată cu nr.09 în Registrul actelor de stare civilă.

27. În drept, cererea de concretizare privind constatarea faptului cu valoare juridică este înaintată în baza art.279 alin.(1) lit.a), 281 alin.(2) lit.n), 282-285 Cod de Procedură Civilă.

Poziţia instanţei de fond:

28. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 februarie 2025, cererea în procedura specială depusă de reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, persoana interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

29. Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond la data de 04 februarie 2025 Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu a declarat apel asupra hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea cererii de apel cu casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acţiunii înaintate.

Argumentele apelantului:

30. În susţinerea cererii de apel a invocat că, petiţionara nu a solicitat reconstituirea vreunui act de stare civilă (la caz un eventual certificat de divorţ) pentru că nu se poate reconstitui ceva ce nu există şi despre ce nu se face menţiune în registrele de stare civilă. Aici, consideră că instanţa de fond a formulat concluzii contrare circumstanţelor cauzei.

31. Mai menţionează că, o eventuală admitere a cererii petiţionarei nu este susceptibilă de perfectarea de către ASP a careva acte de stare civilă. Petiţionara a avut nevoie doar de a constata faptul juridic al încetării căsătoriei încheiate cu ***** în momentul când el a încheiat căsătorie cu Moţpan Nina - şi atât. Prin urmare referinţa la Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civiiă; pct.167 din Instrucţiunea cu privire la modul de înregistrare a actelor de stare civilă nu este corectă în speţa dată, or, petiţionara nu era să purceadă la solicitarea unui certificat de divorţ urmare unei hotărâri judecătoreşti pozitive.

32. Susţine faptul că, petiţionara nu poartă nicio vină pentru situaţia în care se află astăzi, în primul rând pentru faptul că nu a încercat să încheie alte căsătorii, nu a beneficiat de efecte juridice favorabile în aspect cu patrimonial pentru cauză de succesiune ce se cuvine soţului supraveţuitor responsabilitatea este a lui ***** care a tăinuit faptul existenţei unei căsătorii atunci când a încheiat căsătorie repetată cu o altă femeie şi a autorităţilor publice care nu au dat dovadă de aplicarea unor mecanisme care ar fi exclus situaţii de poligamie prin respectarea legii căsătoriei şi familiei.

33. Reiterează faptul că, în încercarea petiţionarei de a soluţiona chestiunea cu respectarea intereselor patrimoniale ale rudelor defunctului, dânsa are de suportat şi consecinţa opunerii autorităţii publice care se declară împotriva cererii ei.

34. Susţine petiţionara că nu doreşte cumva să opună o eventuală hotărâre favorabilă către ASP pentru a solicita perfectarea a careva acte, ci doreşte să facă uz de posibilitatea constatării unui fapt cu valoare juridică, bazându-se pe prevederile art. 281 alin.2) lit. n) - alte fapte cu valoare juridică - normă care nu a fost aplicată de instanţa de fond. Or, felurile de fapte cu valoare juridice nu sunt prevăzute de legislator exhaustiv.

35. Mai reţine faptul că, speţa petiţionarei nu are o soluţie clară bazată pe cadrul legislativ nu poate fi imputat petiţionarei cu motivare că ar fi depus o cerere fără suport juridic, or, conform art.5 alin.(2) CPC RM, nici unei persoane nu i se va refuză apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare. Această normă de drept la fel nu a fost aplicată de instanţa de fond.

36. Îşi întemeiază cererea de apel bazându-se pe prevederile art-lor 358; 360; 362; 364; 365; 373; 385 lit.c); 386 alin.(1) lit.a), c), d); 387 lit.a), b), c) ale Codului de procedură civilă a RM.

37. Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din data de 03.03.2025 s-a acceptat apelul şi s-a intentat procedura de apel cu fixarea şedinţei de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare la data de 08 mai 2025, ora 12:00.

Argumentele intimatului:

38. La data de 07.05.2025 intimatul I.P. „Agenţia Servicii Publice" a înregistrat referinţa asupra cererii de apel în care a invocat faptul că, consideră hotărârea primei instanţe legală, întemeiată şi solicită să fie respins apelul declarat de către Dascal Maria, cu menţinerea în vigoare a hotărârii instanţei de fond. Luând act de hotărârea integrală a instanţei de fond, atestă că instanţa de judecată a examinat obiectiv, sub toate aspectele circumstanţele cauzei, prin prisma argumentelor invocate de părţi şi probelor anexate la materialele cauzei şi cu aplicarea corectă a normelor de drept material pertinente.

39. Suplimentar indică la faptul că, cerinţa petiţionarei privind constatarea încetării căsătoriei încheiate dintre petiţionară şi ***** înainte de ziua decesului soţului, la data ce corespunde încheiate între ***** şi Moţpan (Dascal) Nina, adică la data de 05.05.1977, o

consideră lipsită de suport juridic, or, această cerinţă este contrară normelor imperative ale legislaţiei, instanţa de judecată neavând temei legal de a constata că o căsătorie anterioară a încetat retroactiv la data încheierii unei noi căsătorii.

În şedinţa de judecată a instanţei de apel:

40. Apelantul cât şi reprezentantul intimatului, fiind citaţi legal despre desfăşurarea şedinţei de judecată, nu s-au prezentat la şedinţa instanţei de apel, iar potrivit cererii depuse au solicitat examinarea apelului în lipsa lor.

41. În temeiul prevederilor art.379 alin.(2) CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în absenţa participanţilor la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei.

Aprecierea instanţei de apel:

42. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar şi a normei legale relevante speţei, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de Dascal Maria prin intermediul avocatului Rusu Virgiliu, din considerentele ce urmează:

43. În conformitate cu art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

44. Colegiul civil reţine că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la data de 04 februarie 2025 (f.d.69), iar apelul preliminar a fost declarat tot la aceiaşi dată (f.d.89), fiind înregistrat la Judecătoria Drochia cu nr. de intrare 1186, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 CPC.

45. În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

46. În temeiul art.130 CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

47. Potrivit art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

48. Actele cauzei certifică faptul, că petiţionara Dascal Maria s-a născut la data de 12 decembrie 1951 şi locuieşte în satul Şalvarii Vechi, raionul Drochia, potrivit copiei buletinului de identitate. Totodată, potrivit buletinului de identitate al petiţionarei Dascal Maria (data eliberării 25.10.2004, fără termen de valabilitate) la rubrica „Stare civilă, copii" este marcată înregistrarea căsătoriei la Consiliul Sătesc Drochia, la data de 09.06.1975 cu *****, născut la ***** (f.d.10).

49. La data de 09 iunie 1975 între ***** şi Bucatari (Dascal) Maria a fost încheiată căsătoria, înregistrată în Primăria s.Drochia şi trecută în Registrul actelor de stare civilă la nr.10, potrivit copiei de pe adeverinţa de căsătorie (f.d.13).

50. Pe marginea actului de căsătorie, precum şi în sistemele informaţionale de stare civilă nu se atestă efectuarea unor menţiuni/înregistrări privind desfacerea căsătoriei.

51. Ulterior, la data de 05 mai 1977 între Dascal Nicolai şi Moţpan (Dascal) Nina a fost încheiată căsătoria, act de căsătorie nr. 9 din 05 mai 1977 (f.d.42 - verso).

52. La data de 08 septembrie 2019 ***** (născut la 27 iulie 1949) a decedat, fapt constatat prin certificatul de deces nr.3712 din 09 septembrie 2019 (f.d.14).

53. Astfel, din circumstanţele de fapt descrise supra, poate fi dedus faptul că, *****, fiind într-o căsătorie valabilă cu Dascal Maria, în prezenţa impedimentului la căsătorie, la data de 05 mai 1977 a încheiat o altă căsătorie cu Moţpan (Dascal) Nina.

54. Ca urmare, la data de 06 noiembrie 2024 la Judecătoria Drochia, sediul Central a fost înregistrată cererea în procedura specială depusă de reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, persoana interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor ce au valoare juridică (încetarea căsătoriei) (f.d.4-6).

55. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 februarie 2025, cererea în procedura specială depusă de reprezentantul petiţionarei Dascal Maria, avocatul Virgiliu Rusu, persoana interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică, s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.69).

56. Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, la data de 04 februarie 2025 Dascal Maria, în persoana reprezentantului, avocat Virgiliu Rusu, a declarat apel asupra hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea cererii de apel cu casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acţiunii înaintate (f.d.89).

57. În conformitate cu dispoziţiile art.373 alin.(1) – (3) CPC, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

58. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

59. Potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

60. La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

61. Instanţa de apel menţionează că art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii

obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

62. Potrivit art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

63. Conform art.118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

64. Iar potrivit art.121 CPC, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

65. Conform prevederilor art.281 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească constată faptele de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice şi ale organizaţiilor. (2) Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate: a) raporturile de rudenie; b) întreţinerea persoanei; c) înregistrarea naşterii, adopţiei, căsătoriei, divorţului şi decesului; d) recunoaşterea paternităţii; e) decesul la o anumită dată şi în anumite împrejurări; f) acceptarea unei succesiuni şi locul ei de deschidere; g) producerea unui accident; h) posesiunea, folosinţa şi dispoziţia unui bun imobil în drept de proprietate; i) apartenenţa documentelor constatatoare de drepturi (cu excepţia documentelor militare, buletinului de identitate, paşaportului şi a certificatelor eliberate de organele de stare civilă) la o persoană al cărei nume indicat în document nu coincide cu numele din certificatul de naştere, buletinul de identitate sau din paşaport; j) concubinajul, în cazurile stabilite de lege; k) faptul represiunii politice; l) detenţiunea în lagărele de concentrare (ghetouri); m) răspîndirea informaţiei care lezează onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională dacă autorul informaţiei nu este cunoscut; n) alte fapte cu valoare juridică.

66. Conform art.282 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariţia, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiţionarului; b) petiţionarul nu are o altă posibilitate de a obţine sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluţionarea unui litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

67. Potrivit prevederilor art.33 alin.(1) Codul Familiei, *căsătoria încetează în urma decesului sau a declarării pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soţi. (2) Căsătoria poate înceta prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.*

68. Potrivit prevederilor art.4 alin.(1) din Legea nr.100 din 26 aprilie 2001 „privind actele de stare civilă", înregistrarea de stat a actelor de stare civilă este stabilită în scopul protecţiei drepturilor patrimoniale şi personale nepatrimoniale ale persoanelor, precum şi în interesul statului. (2) Înregistrarea actelor de stare civilă se înfăptuieşte, în numele statului, de către organele de stare civilă. (3) Organele de stare civilă asigură înregistrarea

următoarelor acte de stare civilă: de naştere, de căsătorie, de desfacere a căsătoriei (de divorţ), de schimbare a numelui şi/sau a prenumelui, de deces.

69. Articolul 69 alin.(1) din Legea nr.100 din 26 aprilie 2001 stabileşte că, în actele de naştere şi, după caz, în cele de căsătorie, de divorţ sau de deces se înscriu menţiuni cu privire la modificările intervenite în starea civilă a persoanei, precum şi alte menţiuni similare. (2) Menţiunile, rectificările şi completările respective în actele de stare civilă se înscriu pe baza: a) actului de căsătorie, de divorţ sau hotărârii judecătoreşti privind anularea sau nulitatea căsătoriei; b) cererii părinţilor sau hotărîrii judecătoreşti privind stabilirea paternităţii; c) hotărârii judecătoreşti privind contestarea recunoaşterii sau tăgăduirea paternităţii ori privind excluderea datelor din rubrica referitoare la tată din actul de naştere al copilului; d) cererii mamei care nu este căsătorită cu tatăl copilului, precum şi a însuşi copilului care a atins majoratul, cu privire la completarea rubricii referitoare la tată din actul de naştere al copilului, la modificarea sau omiterea acestor date; e) hotărârii judecătoreşti privind încuviinţarea, anularea sau nulitatea adopţiei, precum şi a actului de adopţie; f) actului de schimbare a numelui de familie şi/sau a prenumelui; g) deciziei organului de stare civilă cu privire la schimbarea numelui de familie şi/sau prenumelui copilului minor; h) actului de deces; i) actului eliberat de către organele competente cu privire la identificarea cadavrului, dacă decesul respectiv a fost înregistrat anterior cu menţiunea ”necunoscut”; j) actului eliberat de către organele competente cu privire la rectificarea actului de deces al persoanei jertfă a represiunilor; k) deciziei organului de stare civilă privind modificarea, rectificarea sau completarea actului de stare civilă (art.67 din prezenta lege) ori privind anularea acestuia (art.62, 63 şi 64 din prezenta lege); l) hotărârii judecătoreşti privind modificarea, rectificarea, completarea sau anularea actului de stare civilă ori privind anularea menţiunilor de pe acesta; m) actului privind acordarea sau pierderea cetăţenie; n) declaraţiei pe propria răspundere cu privire la înscrierea naţionalităţii sau apartenenţei etnice.

70. Completul de judecată analizând în ansamblu probele prezentate de părţi în susţinerea poziţiilor lor, privitor la pertinenţa şi suficienţa lor pentru soluţionarea cauzei, consideră pretenţiile petiţionarului privind constatarea faptului cu valoare juridică ca fiind neîntemeiate, or, condiţiile invocate în acţiune nu se încadrează în norma de drept şi este lipsită de temei juridic.

71. Aşadar, Colegiul civil conchide că instanţa de fond just a concluzionat faptul că, solicitarea petiţionarei de a fi constatat faptul cu valoare juridică şi anume, încetarea căsătoriei încheiate între Dascal Maria şi *****, la data ce corespunde căsătoriei încheiate între ***** şi Moţpan (Dascal Nina), adică la data de 05.05.1977, fiind raportată la normele legale reţinute, care reglementează temeiurile de drept privind încetarea căsătoriei, atestă netemeinicia acesteia, or, nu poate fi constatat un fapt cu valoare juridică în lipsa temeiului juridic, de drept, de încetare a căsătoriei, înainte de ziua decesului soţului.

72. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în cererea de apel, instanţa de apel constată că instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

73. Astfel, Colegiul civil conchide că, hotărârea judecătorească contestată este adoptată în limitele competenţei, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios.

74. Drept urmare, Colegiul reţine că apelantul Dascal Maria nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalităţii hotărârii instanţei de fond, iar argumentele expuse în apel sunt similare celor examinate de instanţa ierarhic inferioară, circumstanţă care evidenţiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conţinut şi evidenţiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluţia dată de instanţa de fond, precum şi lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

75. Deci, având în vedere că prima instanţă a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, a verificat şi apreciat probele administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă şi a emis hotărâre legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt declarative, Colegiul civil, ajunge la concluzia de a respinge apelul cu menţinerea hotărârii judecătoreşti contestate.

76. În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de Dascal Maria, în persoana reprezentantului, avocat Rusu Virgiliu.

Se menţine hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 februarie 2025, în cauza civilă la cererea înaintată de Dascal Maria, în persoana reprezentantului, avocat Rusu Virgiliu, persoană interesată Agenţia Servicii Publice privind constatarea faptelor care au valoare juridică.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Ţihonschi

Radu Holban